

Ontstaan van spraak en taal

taal bij andere wezens

slimme hans effect menselijke taal

bij -> bijdansen
aanpassing taal ontstaan

octopus -> gebarentaal
hersenen (Broca en Wernicke)

evolutie: eerst taal dan natuurlijke selectie

slimme hans effect= dieren die getraind worden om iets te leren zonder ze er bewust v worden
broca: woordproductie en zinsbouw
wernicke: woordbetekenis en woordbegrip

Aanpassingen hoe taal kan ontstaan

- 1) vermogen om symbolen te leren
- 2) controle over het vocale systeem
- 3) automatisering/combineren v/d grammatica

evolutie: eerst taal dan natuurlijke selectie

- 1) verlaagd strottenhoofd door recht te lopen
- 2) geen luchtzakken meer
- 3) duidelijke boogbundel en zenuwbundel
- 4) assymetrische hersenen
- 5) voltooid spraak- en luisterorgaan

Taalverwerving bij kinderen

aangeboren taal(gevoel) chronologische taalontwikkeling bij kinderen

universele grammatica taalinput

taalverwervingssystemen prelinguale periode (0-1)

vroeglinguale periode (1-2,5)

differentiatiefase (2,5-5)

voltooiingsfase (na 5)

Taalinput (door volwassenen)

- > stem vervormen
- > onomotape vb broembroem
- > vragen stellen + zelf antwoorden

Terminologie

holofrasen

| eenwoordzinnen

deletie

| VOOR procope, MIDDEN syncope, ACHTER apocope

reduplicatie

| iets verdubbelen

overextensie

| veralgemenen woord

metathesis

| wisselen van klanken

foneemvervanging

| klanken veranderen

bijvoeging

| VOOR voorvoeging, MIDDEN invoeging, ACHTER achtervoeging

assimilatie

| progressieve (links->rechts), regressieve (rechts->links)

Prelinguale periode (0-1)

spraakperceptie

| moedertaal leren einde zwangerschap, akoestische verschillen waarnemen (stemloos VS stemhebbend, articulatie)

spraakproductie

| vocale activiteiten (hуlen, niezen, stembanden oefenen), na 2 maanden lachen + vocaliseren, na 4 maanden medeklinkers, na 6 maanden brabbelfase (herhalen, variatie), na 9 maanden accenten + brabbelen met gebaren

Vroeglinguale periode (1-2,5)

eenwoordzin

| brabbels omgeving verwijzen, fonologie (klankvorm 1e woorden), eerste woorden drie fases (presymbolisch, persoonlijke symbolen, gesocialiseerde symbolen)

tweewoordzin

| 1e woordcombinaties, casusrelatie (bezitsrelatie)

meerwoordzin

| 15 maanden-2,5 bedmonologen, taalproductie immatuur (geen lidwoorden + geen samengestelde zinnen)

Differentiatiefase (2,5-5)

- > fonologische ontwikkeling (geen sch en t)
- > zinsbouw in orde
- > syntaxis, morfologie (want minder belangrijk voor taalbegrip)

Voltooiingsfase (na 5)

- > gesprekspartner
- > lexicon blijft groeien